ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 18.10.2023
COM(2023) 642 final

2023/0371 (COD)

Πρόταση

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1806 όσον αφορά την αναθεώρηση του μηχανισμού αναστολής

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

• Αιτιολόγηση και στόχοι της πρότασης

Τα ταξίδια χωρίς υποχρέωση θεώρησης αποφέρουν σημαντικά οφέλη για την ΕΕ και τους εταίρους σε όλο τον κόσμο. Οι μετακινήσεις διευκολύνονται και ευνοούνται οι διαπροσωπικές επαφές, ο τουρισμός, η οικονομική ανάπτυξη και οι πολιτιστικές ανταλλαγές. Επί του παρόντος, η ΕΕ εφαρμόζει καθεστώς απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης για 60 τρίτες χώρες[1]. Βάσει του εν λόγω καθεστώτος, οι υπήκοοι των χωρών αυτών μπορούν να εισέλθουν στον χώρο Σένγκεν για βραχεία διαμονή διάρκειας έως 90 ημερών εντός οποιασδήποτε περιόδου 180 ημερών χωρίς θεώρηση. Η πολιτική της ΕΕ για την απαλλαγή από την υποχρέωση θεώρησης βασίζεται στην αρχή της αμοιβαιότητας των θεωρήσεων.

Η απαλλαγή από την υποχρέωση θεώρησης συνεπάγεται σημαντικά οφέλη για τους πολίτες και των δύο πλευρών, ενισχύοντας περαιτέρω τις σχέσεις της ΕΕ με τους εταίρους της. Ενισχύει τον τομέα των ταξιδιών και του τουρισμού, ο οποίος, σύμφωνα με εκτιμήσεις του ΟΟΣΑ, αντιπροσώπευε περίπου το 7 % των παγκόσμιων εξαγωγών το 2019[2] και συνεισέφερε περίπου το 4,4 % του ΑΕΠ των χωρών του ΟΟΣΑ[3]. Τα ταξίδια χωρίς υποχρέωση θεώρησης προωθούν επίσης πολιτιστικές και ακαδημαϊκές ανταλλαγές. Τονώνουν ακόμα τις διπλωματικές σχέσεις και τη διεθνή συνεργασία, με αποτέλεσμα αυξημένες πολιτικές αλληλεπιδράσεις σε διάφορους τομείς, όπως το εμπόριο και η οικονομική συνεργασία, η ασφάλεια, η καινοτομία και η τεχνολογία.

Ο αριθμός των ταξιδιωτών μεταξύ της ΕΕ και τρίτων χωρών χωρίς υποχρέωση θεώρησης το 2019 ήταν 364,8 εκατομμύρια. Ο αριθμός αυτός αντιστοιχεί σε αύξηση κατά 7 % από το 2018[4].

Ταυτόχρονα, η παρακολούθηση από την Επιτροπή των ενωσιακών καθεστώτων απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης, συμπεριλαμβανομένων των εκθέσεών της στο πλαίσιο του μηχανισμού αναστολής της απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης[5], κατέδειξε ότι η

---

1 Όπως παρατίθενται στο παράρτημα ΙΙ του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1806 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Νοεμβρίου 2018, περί του καταλόγου τρίτων χωρών οι υπήκοοι των οποίων υπόκεινται στην υποχρέωση θεώρησης για τη διέλευση των εξωτερικών συνόρων των κρατών μελών, και του καταλόγου των τρίτων χωρών οι υπήκοοι των οποίων απαλλάσσονται από την υποχρέωση αυτή (ΕΕ L 303 της 28.11.2018, σ. 39). Επιπροσθέτως, από την υποχρέωση θεώρησης απαλλάσσονται υπήκοοι δύο ειδικών διοικητικών περιοχών της Κίνας (Χονγκ Κονγκ και Μακάο) και μίας εδαφικής αρχής που δεν αναγνωρίζεται ως κράτος από τουλάχιστον ένα κράτος μέλος της ΕΕ (Ταϊβάν) και, το αργότερο έως την 1η Ιανουαρίου 2024, του Κοσόβου*.

2 Το 2019 είναι το τελευταίο αντιπροσωπευτικό έτος αναφοράς πριν από τους ταξιδιωτικούς περιορισμούς λόγω της νόσου COVID-19.

3 Safe-and-seamless-travel-and-improved-traveller-experience-OECDReport-for-the-G20-TWG_merged.pdf

4 Οι 5 κορυφαίοι προορισμοί στην ΕΕ για ταξιδιώτες από χώρες εκτός ΕΕ που απαλλάσσονται από την υποχρέωση θεώρησης το 2019 ήταν οι εξής: Ισπανία (61,1 εκατομμύρια), Γαλλία (54,7 εκατομμύρια), Ιταλία (51,1 εκατομμύρια), Γερμανία (49,2 εκατομμύρια), Ελλάδα (25,8 εκατομμύρια).

5 Σύμφωνα με το άρθρο 8 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1806 η Επιτροπή παρακολουθεί τη συνεχή εκπλήρωση των ειδικών απαιτήσεων που βασίζονται στο άρθρο 1 και χρησιμοποιήθηκαν για να αξιολογηθεί η καταλληλότητα της ελευθέρωσης του καθεστώτος θεωρήσεων από τις τρίτες χώρες των οποίων οι υπήκοοι έχουν απαλλαγεί από την υποχρέωση θεώρησης όταν ταξιδεύουν στο έδαφος κρατών μελών ως αποτέλεσμα της επιτυχούς ολοκλήρωσης του διαλόγου για την ελευθέρωση του καθεστώτος θεωρήσεων μεταξύ της Ένωσης και της εν λόγω τρίτης χώρας. Για τον σκοπό αυτόν, από το 2017 η Επιτροπή έχει εκδώσει πέντε εκθέσεις στο πλαίσιο του μηχανισμού αναστολής της απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης, οι οποίες καλύπτουν τους απαλλαγμένους από την

απαλλαγή από την υποχρέωση θεώρησης μπορεί επίσης να αποτελέσει πηγή σημαντικών προκλήσεων όσον αφορά τη μετανάστευση και την ασφάλεια.

Η απαλλαγή από την υποχρέωση θεώρησης μπορεί να προκαλέσει αύξηση της αντικανονικής μετανάστευσης λόγω υπέρβασης της επιτρεπόμενης διάρκειας διαμονής από ταξιδιώτες που απαλλάσσονται από την υποχρέωση θεώρησης ή μέσω υποβολής μεγάλου αριθμού αιτήσεων ασύλου από υπηκόους τρίτων χωρών που απαλλάσσονται από την υποχρέωση θεώρησης για τις οποίες τα ποσοστά αναγνώρισης είναι χαμηλά (αβάσιμες αιτήσεις ασύλου). Επιπλέον, σε ορισμένες περιπτώσεις η ανεπαρκής ευθυγράμμιση των θεωρήσεων με την πολιτική θεωρήσεων της ΕΕ μπορεί να μετατρέψει μια τρίτη χώρα που απαλλάσσεται από την υποχρέωση θεώρησης σε διαμετακομιστικό κόμβο για αντικανονική είσοδο στην ΕΕ.

Επιπλέον, τα προγράμματα χορήγησης ιθαγένειας σε επενδυτές τα οποία διαχειρίζονται τρίτες χώρες με πρόσβαση στην ΕΕ χωρίς υποχρέωση θεώρησης μπορεί να οδηγήσουν σε κινδύνους ή απειλές για τη δημόσια τάξη ή την εσωτερική ασφάλεια των κρατών μελών, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που σχετίζονται με τη διείσδυση του οργανωμένου εγκλήματος, τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, τη φοροδιαφυγή και τη διαφθορά. Τα προγράμματα χορήγησης ιθαγένειας σε επενδυτές αποσκοπούν στην προσέλκυση επενδύσεων παρέχοντας στους επενδυτές από τρίτες χώρες δικαιώματα ιθαγένειας της οικείας χώρας υπό λιγότερο αυστηρούς όρους σε σχέση με τα συνήθη καθεστώτα πολιτογράφησης[6]. Όταν υπήκοοι τρίτων χωρών που διαφορετικά θα υπείχαν υποχρέωση θεώρησης για την ΕΕ αποκτούν την ιθαγένεια χώρας απαλλαγμένης από την υποχρέωση θεώρησης χάρη στα εν λόγω προγράμματα, μπορούν να τα χρησιμοποιήσουν για να παρακάμψουν τη συνήθη διαδικασία θεώρησης για βραχείας διαμονή και την αξιολόγηση των κινδύνων μετανάστευσης και ασφάλειας που αυτή συνεπάγεται.

Η ασφάλεια και τα εξωτερικά σύνορα των κρατών μελών έχουν επηρεαστεί σοβαρά από τα πρόσφατα γεωπολιτικά γεγονότα, γεγονός που καταδεικνύει ότι οι εξωτερικές παρεμβάσεις ενδέχεται να συνιστούν σοβαρές απειλές για την ασφάλεια των κρατών μελών. Τον Οκτώβριο του 2021 το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ενέκρινε συμπεράσματα[7] με τα οποία καλούσε την Επιτροπή να προτείνει αλλαγές στο νομικό πλαίσιο της ΕΕ ώστε να διασφαλιστεί η κατάλληλη αντιμετώπιση υβριδικών επιθέσεων. Ο μηχανισμός αναστολής της απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης θα αποτελέσει μέρος της εργαλειοθήκης της ΕΕ για την αντιμετώπιση υβριδικών απειλών, όπως είναι η κρατική εργαλειοποίηση μεταναστών.

Ο μηχανισμός αναστολής, που θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 2018/1806[8], αποτελεί εγγύηση κατά της κατάχρησης της απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης. Ο μηχανισμός αυτός καθιστά δυνατή την προσωρινή αναστολή της απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης σε περίπτωση αιφνίδιας και σημαντικής αύξησης των κινδύνων που συνδέονται με

υποχρέωση θεώρησης εταίρους στα Δυτικά Βαλκάνια (Αλβανία, Βόρεια Μακεδονία, Βοσνία και Ερζεγοβίνη, Μαυροβούνιο και Σερβία) και στην Ανατολική Εταιρική Σχέση (Γεωργία, Μολδαβία και Ουκρανία). Επιπλέον, η Επιτροπή παρακολουθεί τακτικά τα καθεστώτα απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης που ισχύουν για άλλες τρίτες χώρες, στο πλαίσιο της δυνατότητας ενεργοποίησης του μηχανισμού αναστολής με δική της πρωτοβουλία, σύμφωνα με το άρθρο 8 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1806.

6 Έκθεση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών — Προγράμματα χορήγησης ιθαγένειας και άδειας διαμονής σε επενδυτές στην Ευρωπαϊκή Ένωση [COM(2019) 12 final].

7 Σύνοδος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου (21-22 Οκτωβρίου 2021) — Συμπεράσματα.

8 Κανονισμός (ΕΕ) 2018/1806 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Νοεμβρίου 2018, περί του καταλόγου τρίτων χωρών οι υπήκοοι των οποίων υπόκεινται στην υποχρέωση θεώρησης για τη διέλευση των εξωτερικών συνόρων των κρατών μελών, και του καταλόγου των τρίτων χωρών οι υπήκοοι των οποίων απαλλάσσονται από την υποχρέωση αυτή (ΕΕ L 303 της 28.11.2018, σ. 39).

την αντικανονική μετανάστευση ή την ασφάλεια. Ωστόσο, με τις αυξανόμενες προκλήσεις που προκύπτουν από την αντικανονική μετανάστευση και τις απειλές κατά της ασφάλειας της ΕΕ, κατέστη σαφές ότι ο μηχανισμός αυτός έπρεπε να ενισχυθεί και να βελτιωθεί περαιτέρω.

Συνεπώς, στην επιστολή της τής 20ής Μαρτίου 2023 προς το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, η πρόεδρος κ. φον ντερ Λάιεν δήλωσε ότι *«η Επιτροπή θα ενισχύσει την παρακολούθηση της ευθυγράμμισης της πολιτικής θεωρήσεων και θα υποβάλει συνολική έκθεση που θα προετοιμάσει το έδαφος για νομοθετική πρόταση σχετικά με την τροποποίηση του μηχανισμού αναστολής της απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης»*. Ως εκ τούτου, στις 30 Μαΐου 2023 η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση σχετικά με την παρακολούθηση των καθεστώτων απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης της ΕΕ[9], στην οποία ορίζεται διαδικασία διαβούλευσης. Η ανακοίνωση εξέτασε τη λειτουργία των καθεστώτων απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης της ΕΕ και προσδιόρισε τις κύριες προκλήσεις στους τομείς της αντικανονικής μετανάστευσης και της ασφάλειας.

Προκειμένου να αντιμετωπιστεί αποτελεσματικά η πληθώρα των προκλήσεων που προκύπτουν από την απαλλαγή από την υποχρέωση θεώρησης σε ένα διαρκώς εξελισσόμενο γεωπολιτικό πλαίσιο και αφού ληφθεί υπόψη η διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, τα κράτη μέλη και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη, η παρούσα πρόταση έχει σκοπό να προσαρμόσει τον μηχανισμό αναστολής στις εν λόγω προκλήσεις, με την τροποποίηση των σχετικών διατάξεων που ορίζονται στο άρθρο 8 του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1806.

Ο μηχανισμός αναστολής της απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης

Ο κανονισμός (ΕΕ) 2018/1806 προβλέπει πλήρη εναρμόνιση όσον αφορά τις τρίτες χώρες οι υπήκοοι των οποίων υπόκεινται στην υποχρέωση θεώρησης για τη διέλευση των εξωτερικών συνόρων των κρατών μελών (στο εξής: υποχρέωση θεώρησης) και τις τρίτες χώρες οι υπήκοοι των οποίων απαλλάσσονται από αυτήν την υποχρέωση θεώρησης. Προβλέπει επίσης τη δυνατότητα προσωρινής αναστολής της απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης (στο εξής: μηχανισμός αναστολής).

Ο εν λόγω μηχανισμός αναστολής θεσπίστηκε για πρώτη φορά το 2013[10] με κύριο σκοπό να καταστεί δυνατή η προσωρινή αναστολή της απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης σε περίπτωση αιφνίδιας και σημαντικής αύξησης της αντικανονικής μετανάστευσης. Ο μηχανισμός αναθεωρήθηκε στη συνέχεια, το 2017[11], καθιστώντας ευκολότερο για τα κράτη μέλη να κοινοποιούν τις περιστάσεις που οδηγούν σε πιθανή αναστολή και δίνοντας στην Επιτροπή τη δυνατότητα να ενεργοποιεί τον μηχανισμό με δική της πρωτοβουλία.

Επί του παρόντος, δυνάμει του άρθρου 8 παράγραφοι 2, 3 και 4 του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1806, ο μηχανισμός αναστολής μπορεί να ενεργοποιηθεί σε περίπτωση:

---

9 COM(2023) 297 final.

10 Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1289/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2013, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 539/2001 του Συμβουλίου περί του καταλόγου τρίτων χωρών οι υπήκοοι των οποίων υπόκεινται στην υποχρέωση θεώρησης για τη διέλευση των εξωτερικών συνόρων και του καταλόγου τρίτων χωρών οι υπήκοοι των οποίων απαλλάσσονται από την υποχρέωση αυτή (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 74).

11 Κανονισμός (ΕΕ) 2017/371 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 1ης Μαρτίου 2017, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 539/2001 του Συμβουλίου περί του καταλόγου τρίτων χωρών οι υπήκοοι των οποίων υπόκεινται στην υποχρέωση θεώρησης για τη διέλευση των εξωτερικών συνόρων των κρατών μελών, και του καταλόγου των τρίτων χωρών οι υπήκοοι των οποίων απαλλάσσονται από την υποχρέωση αυτή (αναθεώρηση του μηχανισμού αναστολής) (ΕΕ L 61 της 8.3.2017, σ. 1).

- σημαντικής αύξησης (δηλ. αύξησης που υπερβαίνει το κατώφλι του 50 %) του αριθμού των υπηκόων της οικείας τρίτης χώρας των οποίων απερρίφθη αίτημα εισόδου ή οι οποίοι διαπιστώνεται ότι διαμένουν στο έδαφος του κράτους μέλους χωρίς να έχουν ανάλογο δικαίωμα·
- σημαντικής αύξησης (δηλ. αύξησης που υπερβαίνει το κατώφλι του 50 %) του αριθμού των αιτήσεων ασύλου από υπηκόους της οικείας τρίτης χώρας για τις οποίες το ποσοστό αναγνώρισης είναι χαμηλό·
- μείωσης της συνεργασίας για την επανεισδοχή με την οικεία τρίτη χώρα·
- αυξημένου κινδύνου ή άμεσης απειλής για τη δημόσια τάξη ή την εσωτερική ασφάλεια των κρατών μελών, ιδίως δε ουσιαστικής αύξησης των σοβαρών αξιόποινων πράξεων που συνδέονται με υπηκόους της οικείας τρίτης χώρας·
- μη συμμόρφωσης με τις ειδικές απαιτήσεις που χρησιμοποιήθηκαν για την αξιολόγηση της καταλληλότητας της ελευθέρωσης του καθεστώτος θεωρήσεων, όσον αφορά τις τρίτες χώρες που έχουν επιτύχει απαλλαγή από την υποχρέωση θεώρησης ως αποτέλεσμα διαλόγου για την ελευθέρωση του καθεστώτος θεωρήσεων.

Για να ενεργοποιηθεί η διαδικασία αναστολής, η Επιτροπή πρέπει να ενημερώσει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, είτε έπειτα από την εξέταση κοινοποίησης από τα κράτη μέλη είτε έπειτα από δική της ανάλυση, και στη συνέχεια μπορεί να αποφασίσει ότι απαιτείται να αναλάβει δράση και να ενεργοποιήσει τον μηχανισμό. Ωστόσο, η ενεργοποίηση της διαδικασίας αναστολής είναι αυτόματη, όταν απλή πλειοψηφία των κρατών μελών ενημερώνει την Επιτροπή σχετικά με την ύπαρξη μίας ή περισσότερων από τις ανωτέρω περιστάσεις.

Η διαδικασία αναστολής αποτελείται από τρεις φάσεις:

1) Η αναστολή της απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης έχει αρχική διάρκεια εννέα μηνών και αποφασίζεται με εκτελεστική πράξη της Επιτροπής. Κατά τη διάρκεια της περιόδου αναστολής, η Επιτροπή θα πρέπει να καθιερώσει ενισχυμένο διάλογο με την οικεία τρίτη χώρα με στόχο την επανόρθωση των εν λόγω περιστάσεων.

2) Εάν οι περιστάσεις που οδήγησαν στην αναστολή εξακολουθούν να υφίστανται, η αναστολή θα πρέπει να παραταθεί κατά 18 επιπλέον μήνες με κατ' εξουσιοδότηση πράξη.

3) Εάν δεν βρεθεί λύση πριν από το τέλος της δεύτερης φάσης, η Επιτροπή μπορεί να προτείνει τον οριστικό τερματισμό της απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης και τη μεταφορά της τρίτης χώρας από το παράρτημα II στο παράρτημα I του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1806, με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία.

- **Συνέπεια με τις ισχύουσες διατάξεις στον τομέα πολιτικής**

Ο κανονισμός (ΕΕ) 2018/1806 περιλαμβάνει τον κατάλογο τρίτων χωρών οι υπήκοοι των οποίων υπόκεινται στην υποχρέωση θεώρησης για τη διέλευση των εξωτερικών συνόρων των κρατών μελών και τον κατάλογο τρίτων χωρών οι υπήκοοι των οποίων απαλλάσσονται από την υποχρέωση αυτή. Ο κανονισμός (ΕΕ) 2018/1806 εφαρμόζεται από όλα τα κράτη μέλη, με εξαίρεση την Ιρλανδία. Εφαρμόζεται επίσης από την Ελβετία, την Ισλανδία, το Λιχτενστάιν

και τη Νορβηγία. Ο κανονισμός εντάσσεται στην κοινή πολιτική της ΕΕ για τις θεωρήσεις για βραχεία διαμονή μέχρι 90 ημερών εντός οποιασδήποτε περιόδου 180 ημερών.

Η τροποποίηση συνάδει με τις τελευταίες σημαντικές εξελίξεις στον τομέα της πολιτικής για τις θεωρήσεις και τα σύνορα, στόχος των οποίων είναι η ενίσχυση της ασφάλειας του χώρου Σένγκεν:

– Ο προσφάτως αναθεωρημένος κανονισμός για το Σύστημα Πληροφοριών για τις Θεωρήσεις (VIS)[12], ο οποίος θα καταστήσει δυνατό να διενεργούνται διεξοδικότεροι έλεγχοι του ιστορικού των αιτούντων θεώρηση, θα καλύψει τα κενά όσον αφορά τις πληροφορίες ασφαλείας μέσω της καλύτερης ανταλλαγής σχετικών με την ασφάλεια πληροφοριών μεταξύ των κρατών μελών και θα καταπολεμήσει καλύτερα τις απαγωγές και την εμπορία παιδιών με τη μείωση της ηλικίας λήψης δακτυλικών αποτυπωμάτων για ανηλίκους. Θα διευρύνει επίσης το Σύστημα Πληροφοριών για τις Θεωρήσεις ώστε να περιλαμβάνει θεωρήσεις μακράς διάρκειας και άδειες διαμονής.

– Το Ευρωπαϊκό Σύστημα Πληροφοριών και Αδειοδότησης Ταξιδιού (ETIAS)[13], το οποίο αποτελεί μέρος του πλαισίου για τα έξυπνα σύνορα και τη διαλειτουργικότητα και εισάγει την ηλεκτρονική άδεια ταξιδιού για υπηκόους τρίτων χωρών που δεν χρειάζονται θεώρηση.

– Το σύστημα εισόδου-εξόδου (ΣΕΕ)[14], το οποίο θα απαιτεί από κάθε ταξιδιώτη που επισκέπτεται τον χώρο Σένγκεν για βραχεία παραμονή να καταγράφει την είσοδο και την έξοδό του στα σημεία διέλευσης των εξωτερικών συνόρων, επιτρέποντας τον εντοπισμό προσώπων που υπερβαίνουν την επιτρεπόμενη διάρκεια παραμονής.

– Το Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν δεύτερης γενιάς (SIS II), το οποίο επιτρέπει την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ εθνικών αρχών συνοριακού ελέγχου, τελωνειακών αρχών και αστυνομικών αρχών, διασφαλίζοντας ότι η ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων εντός της ΕΕ μπορεί να πραγματοποιείται σε ασφαλές περιβάλλον[15].

---

12 Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 767/2008 για το Σύστημα Πληροφοριών για τις Θεωρήσεις (VIS) και την ανταλλαγή δεδομένων μεταξύ κρατών μελών για τις θεωρήσεις μικρής διάρκειας (κανονισμός VIS).

13 Κανονισμός (ΕΕ) 2018/1240 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Σεπτεμβρίου 2018, για τη θέσπιση Ευρωπαϊκού Συστήματος Πληροφοριών και Αδειοδότησης Ταξιδιού (ETIAS), καθώς και για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1077/2011, (ΕΕ) αριθ. 515/2014, (ΕΕ) 2016/399, (ΕΕ) 2016/1624 και (ΕΕ) 2017/2226.

14 Κανονισμός (ΕΕ) 2017/2226 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Νοεμβρίου 2017, σχετικά με τη θέσπιση συστήματος εισόδου/εξόδου (ΣΕΕ) για την καταχώριση δεδομένων εισόδου και εξόδου και δεδομένων άρνησης εισόδου των υπηκόων τρίτων χωρών που διέρχονται τα εξωτερικά σύνορα των κρατών μελών, τον καθορισμό των όρων πρόσβασης στο ΣΕΕ για σκοπούς επιβολής του νόμου και την τροποποίηση της σύμβασης εφαρμογής της Συμφωνίας του Σένγκεν και των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 767/2008 και (ΕΕ) αριθ. 1077/2011.

15 Κανονισμός (ΕΕ) 2018/1860 σχετικά με τη χρήση του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν για την επιστροφή παρανόμως διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών· κανονισμός (ΕΕ) 2018/1861 σχετικά με την εγκατάσταση, τη λειτουργία και τη χρήση του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν (SIS) στον τομέα των συνοριακών ελέγχων, την τροποποίηση της σύμβασης εφαρμογής της συμφωνίας Σένγκεν· κανονισμός (ΕΕ) 2018/1862 σχετικά με την εγκατάσταση, τη λειτουργία και τη χρήση του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν (SIS) στον τομέα της αστυνομικής συνεργασίας και της δικαστικής συνεργασίας σε ποινικές υποθέσεις.

- **Συνέπεια με άλλες πολιτικές της Ένωσης**

Η παρούσα πρωτοβουλία συνάδει με τις πολιτικές της ΕΕ για τη μετανάστευση, τη διαχείριση των συνόρων και την ασφάλεια, καθώς κύριος στόχος της είναι η αντιμετώπιση των κινδύνων όσον αφορά την ασφάλεια και την αντικανονική μετανάστευση για τον χώρο Σένγκεν.

Ειδικότερα, η προτεινόμενη αναθεώρηση του μηχανισμού αναστολής θα συμβάλει στην προώθηση των στόχων της ΕΕ στους τομείς της μετανάστευσης και της ασφάλειας μέσω της αντιμετώπισης πιθανών καταχρήσεων που συνδέονται με την απαλλαγή από την υποχρέωση θεώρησης, οι οποίες ενέχουν αρκετούς κινδύνους για τα κράτη μέλη, όσον αφορά την αντικανονική μετανάστευση, τη δημόσια τάξη και την ασφάλεια.

Η παρούσα πρωτοβουλία συνάδει με τις εξωτερικές σχέσεις της ΕΕ (συμπεριλαμβανομένων ζητημάτων που αφορούν τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις θεμελιώδεις ελευθερίες), ιδίως δε με την πολιτική διεύρυνσης, όσον αφορά τις απαλλασσόμενες από την υποχρέωση θεώρησης τρίτες χώρες οι οποίες έχουν προοπτικές προσχώρησης.

2. ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ, ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΝΑΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑ

- **Νομική βάση**

Η νομική βάση της πρότασης είναι το άρθρο 77 παράγραφος 2 στοιχείο α) της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), το οποίο εξουσιοδοτεί την Ένωση να αναπτύσσει μέτρα σχετικά με την κοινή πολιτική θεωρήσεων και άλλων τίτλων διαμονής βραχείας διάρκειας. Ο προτεινόμενος τροποποιητικός κανονισμός θα αποτελέσει ανάπτυξη του κεκτημένου του Σένγκεν.

- **Επικουρικότητα (σε περίπτωση μη αποκλειστικής αρμοδιότητας)**

Ο μηχανισμός αναστολής που προβλέπεται στον κανονισμό (ΕΕ) 2018/1806 αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της κοινής πολιτικής θεωρήσεων της ΕΕ. Ο στόχος της ενίσχυσης του εν λόγω μηχανισμού μπορεί να επιτευχθεί μόνο με δράση σε επίπεδο Ένωσης, δηλαδή με τροποποίηση του κανονισμού. Τα κράτη μέλη δεν μπορούν να ενεργούν μεμονωμένα για την επίτευξη του στόχου πολιτικής.

- **Αναλογικότητα**

Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας που προβλέπεται στο άρθρο 5 παράγραφος 4 της Συνθήκης ΕΕ, είναι αναγκαίο να υπάρχει αντιστοιχία μεταξύ της φύσης και της έντασης ενός δεδομένου μέτρου και του προβλήματος που έχει διαπιστωθεί. Όλα τα ζητήματα που εξετάζονται στην παρούσα νομοθετική πρωτοβουλία απαιτούν νομοθετική δράση σε επίπεδο ΕΕ η οποία θα δώσει στα κράτη μέλη τη δυνατότητα να αντιμετωπίσουν αποτελεσματικά τα προβλήματα αυτά.

Κύριος σκοπός της παρούσας πρότασης είναι να καταστεί ο μηχανισμός αναστολής καλύτερα εξοπλισμένος ώστε να ανταποκρίνεται γρήγορα και αποφασιστικά στις αναδυόμενες προκλήσεις στον τομέα της αντικανονικής μετανάστευσης και της ασφάλειας που προκύπτουν από τρίτες χώρες οι οποίες απαλλάσσονται από την υποχρέωση θεώρησης και να αντιμετωπίσει τυχόν καταχρήσεις της απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης.

Ταυτόχρονα, ο μηχανισμός αναστολής θα πρέπει να εξακολουθήσει να λειτουργεί ως μηχανισμός έσχατης ανάγκης, χωρίς αυτοματισμούς, και κάθε σχετική απόφαση θα πρέπει να συνεχίσει να λαμβάνει δεόντως υπόψη τις συνολικές σχέσεις μεταξύ της ΕΕ και των οικείων τρίτων χωρών, καθώς και το συνολικό πολιτικό πλαίσιο.

Οι προτεινόμενες τροποποιήσεις δεν θα υπερβαίνουν τα αναγκαία όρια για την επίτευξη των σκοπών που εξηγήθηκαν στις προηγούμενες ενότητες.

- **Επιλογή της νομικής πράξης**

Οι στόχοι της παρούσας πρότασης μπορούν να επιτευχθούν μόνο με νομοθετική πράξη που τροποποιεί τον υφιστάμενο μηχανισμό αναστολής. Ως εκ τούτου, απαιτείται κανονισμός για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1806.

3. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΚ ΤΩΝ ΥΣΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΩΝ, ΤΩΝ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΕΩΝ ΜΕ ΤΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΚΤΙΜΗΣΕΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

- **Εκ των υστέρων αξιολογήσεις / έλεγχοι καταλληλότητας της ισχύουσας νομοθεσίας**

Ο μηχανισμός αναστολής που θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 2018/1806 ενεργοποιήθηκε δύο φορές: την πρώτη φορά τον Μάιο του 2019, κατόπιν κοινοποίησης από κράτος μέλος που ανέφερε αύξηση των αβάσιμων αιτήσεων ασύλου και των σοβαρών αξιόποινων πράξεων από υπηκόους τρίτης χώρας που απαλλάσσεται από την υποχρέωση θεώρησης· τη δεύτερη φορά το 2022, κατόπιν ανάλυσης της Επιτροπής, η οποία οδήγησε στην προσωρινή αναστολή της απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης για τρίτη χώρα λόγω της εφαρμογής προγράμματος χορήγησης ιθαγένειας σε επενδυτές το οποίο συνιστούσε αυξημένο κίνδυνο για την εσωτερική ασφάλεια και τη δημόσια τάξη των κρατών μελών.

Η κοινοποίηση προς την Επιτροπή που υπέβαλε ένα κράτος μέλος τον Μάιο του 2019 κατέδειξε ότι τα κατώφλια για την ενεργοποίηση του μηχανισμού αναστολής δεν μπορούσαν να επιτευχθούν παρά την αναφερόμενη αύξηση των αβάσιμων αιτήσεων ασύλου και των σοβαρών αξιόποινων πράξεων από υπηκόους χώρας η οποία απαλλασσόταν από την υποχρέωση θεώρησης που καταγράφονται στο εν λόγω κράτος μέλος. Παρότι η αξιολόγηση της Επιτροπής κατέληξε στο συμπέρασμα ότι δεν πληρούνταν οι προϋποθέσεις για την ενεργοποίηση του μηχανισμού σε αυτήν την περίπτωση, αρκετά κράτη μέλη στις συζητήσεις του Συμβουλίου θεώρησαν ότι τα εν λόγω κατώφλια θα πρέπει να καθοριστούν σε χαμηλότερο επίπεδο.

Όπως απαιτείται από το άρθρο 9 παράγραφος 2 και το άρθρο 10 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1806, το 2021 η Επιτροπή υπέβαλε έκθεση σχετικά με την αποτελεσματικότητα του μηχανισμού αναστολής και σχετικά με την εξουσιοδότηση στο πλαίσιο του εν λόγω μηχανισμού[16]. Η έκθεση κατέληξε στο συμπέρασμα ότι, παρόλο που ο μηχανισμός δεν είχε ως αποτέλεσμα την αναστολή οποιασδήποτε απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης, η ύπαρξή του οδήγησε σε σημαντικές μεταρρυθμίσεις στις τρίτες χώρες που απαλλάσσονται από την υποχρέωση θεώρησης στον τομέα της διαχείρισης της μετανάστευσης, της ασφάλειας, του κράτους δικαίου και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Το 2022 η ενεργοποίηση του μηχανισμού οδήγησε για πρώτη φορά στην αναστολή της απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης για τρίτη χώρα[17]. Η εμπειρία αυτή ανέδειξε στην πράξη τις δυσκολίες που ενέχει η ενεργοποίηση του μηχανισμού λόγω της επαχθούς διαδικασίας του και κατέδειξε εκ νέου ότι η πλήρωση των κατωφλίων που απαιτούνται από τους ισχύοντες κανόνες μπορεί να αποδειχθεί δύσκολη, γεγονός που δυσχεραίνει την επίτευξη του στόχου της διασφάλισης άμεσων αντιδράσεων για την πρόληψη των κινδύνων που

[16] Έκθεση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με την αποτελεσματικότητα του μηχανισμού αναστολής της απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης και την ανάθεση αρμοδιοτήτων στο πλαίσιο του εν λόγω μηχανισμού [COM(2021) 603 final].

[17] Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2022/693 της Επιτροπής, της 27ης Απριλίου 2022, σχετικά με την προσωρινή αναστολή της απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης για τους υπηκόους του Βανουάτου, C/2022/2309 (ΕΕ L 129 της 3.5.2022, σ. 18).

συνδέονται με την αντικανονική μετανάστευση και την ασφάλεια οι οποίοι προκύπτουν από την απαλλαγή από την υποχρέωση θεώρησης.

- **Διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη**

Κατά τους πρώτους μήνες του 2023, με πρωτοβουλία της σουηδικής προεδρίας, το Συμβούλιο Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων συζήτησε την πιθανή αναθεώρηση του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1806, ιδίως δε του μηχανισμού αναστολής της απαλλαγής, για την οποία τα κράτη μέλη εξέφρασαν την ευρεία υποστήριξή τους. Η συζήτηση αυτή προέκυψε από την αύξηση του αριθμού των αντικανονικών διελεύσεων των συνόρων προς την ΕΕ που εντοπίστηκαν μέσω της οδού των Δυτικών Βαλκανίων, γεγονός που συνδεόταν εν μέρει με την έλλειψη ευθυγράμμισης της πολιτικής θεωρήσεων από τους εταίρους των Δυτικών Βαλκανίων, η οποία προκάλεσε προβληματισμό σχετικά με την ανάγκη αναθεώρησης του μηχανισμού αναστολής.

Μετά την έκδοση της ανακοίνωσης της Επιτροπής σχετικά με την παρακολούθηση των καθεστώτων απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης της ΕΕ στις 30 Μαΐου 2023, η αναθεώρηση του μηχανισμού αναστολής συζητήθηκε στην Επιτροπή των Μόνιμων Αντιπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών (ΕΜΑ) στις 31 Μαΐου 2023, στη συνεδρίαση των συμβούλων Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων στις 1 Ιουνίου 2023 και στο Συμβούλιο Σένγκεν στις 8-9 Ιουνίου 2023. Τα κράτη μέλη εξέφρασαν ισχυρή υποστήριξη για την προσαρμογή των κατωφλίων του μηχανισμού αναστολής, καθώς και για τη διεύρυνση των λόγων αναστολής, ιδίως με τη συμπερίληψη της ευθυγράμμισης της πολιτικής θεωρήσεων —κυρίως σε περιπτώσεις όπου αυτό θα μπορούσε να οδηγήσει σε κινδύνους συνδεόμενους με τη μετανάστευση και την ασφάλεια— και των προγραμμάτων χορήγησης ιθαγένειας σε επενδυτές ως πρόσθετων λόγων. Τα κράτη μέλη εξέφρασαν επίσης την ικανοποίησή τους για την αναθεωρημένη προσέγγιση που καθορίζεται στην ανακοίνωση όσον αφορά την παρακολούθηση και την υποβολή εκθέσεων σχετικά με τις τρίτες χώρες που απαλλάσσονται από την υποχρέωση θεώρησης.

Η ανακοίνωση υποβλήθηκε επίσης στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (Επιτροπή LIBE) στις 28 Ιουνίου 2023. Κατά τη διάρκεια της συζήτησης, τα μέλη της επιτροπής LIBE εξέφρασαν την ικανοποίησή τους για την πρωτοβουλία της Επιτροπής να αναθεωρήσει τον μηχανισμό αναστολής, ιδίως όσον αφορά την πρόταση να συμπεριληφθεί ρητός λόγος αναστολής που αφορά την εφαρμογή προγραμμάτων χορήγησης ιθαγένειας σε επενδυτές από τρίτες χώρες οι οποίες απαλλάσσονται από την υποχρέωση θεώρησης, ως απάντηση στην έκκληση που διατύπωσε το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στο ψήφισμά του της 9ης Μαρτίου 2022 με προτάσεις προς την Επιτροπή σχετικά με τη χορήγηση ιθαγένειας και άδειας διαμονής σε επενδυτές[18]. Μεταξύ άλλων αιτημάτων, το ψήφισμα καλούσε την Επιτροπή να ασκήσει όσο το δυνατόν μεγαλύτερη πίεση για να διασφαλίσει ότι οι τρίτες χώρες που διαθέτουν προγράμματα χορήγησης ιθαγένειας σε επενδυτές και επωφελούνται από την απαλλαγή από την υποχρέωση θεώρησης βάσει του παραρτήματος ΙΙ του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1806 θα καταργήσουν τα οικεία προγράμματα, και να υποβάλει πρόταση για την τροποποίηση του άρθρου 8 του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1806 ώστε να συμπεριληφθεί η εφαρμογή προγραμμάτων χορήγησης ιθαγένειας σε επενδυτές ως λόγος αναστολής της απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης.

Η Επιτροπή προσπάθησε να λάβει υπόψη τις κύριες προτάσεις των κρατών μελών και των μελών της επιτροπής LIBE όσον αφορά τον τρόπο αναθεώρησης του μηχανισμού αναστολής

[18] Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 9ης Μαρτίου 2022 με προτάσεις προς την Επιτροπή σχετικά με τα προγράμματα χορήγησης ιθαγένειας και άδειας διαμονής σε επενδυτές [2021/2026 (INL)].

και ενίσχυσης των υποχρεώσεων παρακολούθησης και υποβολής εκθέσεων κατά την κατάρτιση της παρούσας πρότασης.

Τέλος, τον Αύγουστο του 2023, η Επιτροπή δημοσίευσε πρόσκληση υποβολής στοιχείων[19] με σκοπό τη διαβούλευση με το ευρύτερο κοινό και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη όσον αφορά πιθανούς τρόπους βελτίωσης του μηχανισμού αναστολής, ώστε να ληφθούν στοιχεία για τη σύνταξη της πρότασης της Επιτροπής. Στο πλαίσιο της πρόσκλησης υποβλήθηκαν 15 παρατηρήσεις από ταξιδιωτικές και μεταφορικές ενώσεις, ΜΚΟ και πολίτες. Οι περισσότερες από τις εν λόγω παρατηρήσεις επισήμαναν την ανάγκη ο μηχανισμός αναστολής να εξακολουθήσει να λειτουργεί ως μηχανισμός έσχατης ανάγκης χωρίς αυτοματισμό και το επιβατικό κοινό και ο οικείος κλάδος να ενημερώνονται εγκαίρως και σαφώς σε περίπτωση ενεργοποίησης της αναστολής.

- **Εκτίμηση επιπτώσεων**

Η αναθεώρηση του μηχανισμού αναστολής δεν έχει άμεσες οικονομικές, κοινωνικές ή περιβαλλοντικές επιπτώσεις. Οι επιπτώσεις της πιθανής αναστολής της απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης για υπηκόους συγκεκριμένης τρίτης χώρας θα πρέπει να αξιολογούνται αναλυτικά από την Επιτροπή σε κάθε επιμέρους περίπτωση όταν αυτή εξετάζει κοινοποίηση εκ μέρους κράτους μέλους και προτού αποφασίσει αν απαιτείται η ανάληψη δράσης. Ως εκ τούτου, δεν είναι αναγκαία η εκτίμηση επιπτώσεων για την παρούσα πρόταση.

- **Θεμελιώδη δικαιώματα**

Η παρούσα πρόταση δεν έχει επιπτώσεις στην προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

4. ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Η παρούσα πρόταση δεν έχει δημοσιονομικές επιπτώσεις.

5. ΛΟΙΠΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

- **Σχέδια εφαρμογής και ρυθμίσεις παρακολούθησης, αξιολόγησης και υποβολής εκθέσεων**

Όπως απαιτεί ήδη το ισχύον άρθρο 8 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1806, για τις τρίτες χώρες που περιλαμβάνονται στο παράρτημα II ως αποτέλεσμα της επιτυχούς ολοκλήρωσης του διαλόγου για την ελευθέρωση του καθεστώτος θεωρήσεων, η Επιτροπή θα εξακολουθήσει να αξιολογεί πλήρως και να υποβάλει εκθέσεις σχετικά με τη συνεχή συμμόρφωση με τις απαιτήσεις που ισχύουν για την ελευθέρωση του καθεστώτος θεωρήσεων για περίοδο επτά ετών μετά την έναρξη ισχύος της ελευθέρωσης του καθεστώτος θεωρήσεων για την εν λόγω τρίτη χώρα.

Μετά την επταετή αυτή περίοδο, η υποβολή εκθέσεων για τις εν λόγω χώρες θα συνεχιστεί, αλλά θα στοχεύει σε συγκεκριμένες προκλήσεις και προτεραιότητες. Η Επιτροπή μπορεί επίσης να αποφασίσει να υποβάλει εκθέσεις για χώρες που απαλλάσσονται από την υποχρέωση θεώρησης σε άλλες γεωγραφικές περιοχές πέραν της γειτονίας της ΕΕ, εστιάζοντας σε χώρες όπου ενδέχεται να ανακύψουν ζητήματα και όπου ενδέχεται να απαιτηθεί περαιτέρω συνεργασία για την αντιμετώπιση συγκεκριμένων προκλήσεων στον

[19] https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13910-EU-visa-policy-revision-of-the-visa-suspension-mechanism_el

τομέα της μετανάστευσης και/ή της ασφάλειας, οι οποίες θα μπορούσαν να αξιολογηθούν στο πλαίσιο του μηχανισμού αναστολής.

- **Αναλυτική επεξήγηση των επιμέρους διατάξεων της πρότασης**

Η παρούσα πρόταση ενισχύει και βελτιώνει διάφορα στοιχεία του μηχανισμού αναστολής που διέπεται επί του παρόντος από το άρθρο 8 του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1806. Η προτεινόμενη τροπολογία αντικαθιστά το άρθρο 8 με νέα άρθρα (8 έως 8στ). Η αναθεώρηση περιλαμβάνει διάφορες ουσιαστικές τροποποιήσεις.

Πρώτον, το νέο **άρθρο 8 παράγραφος 1 ορίζει τον μηχανισμό προσωρινής αναστολής**. Προβλέπει ότι ο μηχανισμός αναστολής μπορεί να ενεργοποιείται με κοινοποίηση από κράτος μέλος στην Επιτροπή ή από την Επιτροπή βάσει δικής της ανάλυσης. Η διαδικασία για την κοινοποίηση των κρατών μελών ορίζεται στο άρθρο 8β (το οποίο αντικαθιστά τις διατάξεις που προβλέπονται επί του παρόντος στο άρθρο 8 παράγραφος 2), ενώ η διαδικασία για την ενεργοποίηση του μηχανισμού αναστολής από την Επιτροπή προβλέπεται στο άρθρο 8γ (το οποίο αντικαθιστά τις διατάξεις που προβλέπονται επί του παρόντος στο άρθρο 8 παράγραφοι 3 και 4).

Το νέο άρθρο 8 παράγραφος 2 διευκρινίζει ότι, σε περιπτώσεις όπου μια συμφωνία σχετικά με την απαλλαγή από την υποχρέωση θεώρησης για βραχεία διαμονή μεταξύ της Ένωσης και τρίτης χώρας που αναφέρεται στο παράρτημα ΙΙ περιλαμβάνει διατάξεις σχετικά με διαφορετικούς λόγους αναστολής ή διαφορετικές διαδικασίες, θα πρέπει να εφαρμόζονται οι εν λόγω διατάξεις αντί των σχετικών διατάξεων του κανονισμού.

Δεύτερον, η πρόταση καθορίζει **τις προϋποθέσεις και τη διαδικασία αναστολής στα άρθρα 8α έως 8στ**. Το άρθρο 8α καθορίζει και τροποποιεί όλους τους λόγους και τα κατώφλια για την αναστολή της απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης. Στους λόγους αναστολής της απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης περιλαμβάνονται εκείνοι που αφορούν την αύξηση της αντικανονικής μετανάστευσης, αύξηση του αριθμού αβάσιμων αιτήσεων ασύλου, μείωση της συνεργασίας για την επανεισδοχή και άλλες περιπτώσεις μη συνεργασίας για την επανεισδοχή, οι οποίες επί του παρόντος απαριθμούνται χωριστά στο άρθρο 8 παράγραφος 2 στοιχείο γ) και στο άρθρο 8 παράγραφος 3, καθώς και τη μη πλήρωση των κριτηρίων αξιολόγησης για την ελευθέρωση του καθεστώτος θεωρήσεων, επί του παρόντος βάσει του άρθρου 8 παράγραφος 4.

Επιπλέον των υπαρχόντων λόγων, με την παρούσα πρόταση διευρύνεται ο λόγος δημόσιας τάξης και ασφάλειας για την αναστολή που προβλέπεται στο άρθρο 8α παράγραφος 1 στοιχείο δ) με στόχο να καλύψει ρητά τις **απειλές για τη δημόσια τάξη και την ασφάλεια των κρατών μελών που προκύπτουν από υβριδικές απειλές**, όπως καταστάσεις κρατικής εργαλειοποίησης μεταναστών με στόχο την αποσταθεροποίηση ή την υπονόμευση της κοινωνίας και των βασικών θεσμών[20].

Ένας νέος λόγος για αναστολή εισάγεται με το άρθρο 8α παράγραφος 1 στοιχείο ε), που αφορά ειδικά τα **προγράμματα χορήγησης ιθαγένειας σε επενδυτές**, τα οποία επί του παρόντος εφαρμόζονται από ορισμένες τρίτες χώρες που απαριθμούνται στο παράρτημα ΙΙ.

[20] Όπως ορίζεται στην Κοινή Ανακοίνωση προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο: Κοινό πλαίσιο για την αντιμετώπιση υβριδικών απειλών — Απόκριση της Ευρωπαϊκής Ένωσης [JOIN(2016) 18], και στην κοινή ανακοίνωση προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών: Αντίδραση στην κρατική εργαλειοποίηση μεταναστών στα εξωτερικά σύνορα της ΕΕ [JOIN(2021) 32 final].

Οι οικείες τρίτες χώρες συχνά διαφημίζουν τα εν λόγω προγράμματα ως «χρυσά διαβατήρια» με προφανή σκοπό να καταστήσουν δυνατή την απαλλαγή από την υποχρέωση θεώρησης για τα ταξίδια στην Ένωση για υπηκόους τρίτων χωρών που διαφορετικά θα υπείχαν υποχρέωση θεώρησης. Τα προγράμματα αυτά μπορούν να δώσουν στους δικαιούχους τη δυνατότητα να παρακάμψουν την κανονική διαδικασία θεώρησης Σένγκεν και την εμπεριστατωμένη αξιολόγηση των ατομικών μεταναστευτικών κινδύνων και των κινδύνων ασφαλείας που συνεπάγεται, συμπεριλαμβανομένης της ενδεχόμενης αποφυγής των μέτρων καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας[21]. Παρότι η Ένωση σέβεται το δικαίωμα των κυρίαρχων κρατών να αποφασίζουν για τις δικές τους διαδικασίες πολιτογράφησης, η πρόσβαση στην Ένωση χωρίς θεώρηση δεν πρέπει να χρησιμοποιείται ως μέσο προσέλκυσης ατομικών επενδύσεων με αντάλλαγμα τη χορήγηση ιθαγένειας. Για την αντιμετώπιση του ζητήματος αυτού, η ΕΕ θα πρέπει να έχει τη δυνατότητα, βάσει ανάλυσης της Επιτροπής, να αναστείλει την απαλλαγή από την υποχρέωση θεώρησης για τρίτη χώρα που επιλέγει να εφαρμόσει πρόγραμμα χορήγησης ιθαγένειας σε επενδυτές, στο πλαίσιο του οποίου η ιθαγένεια χορηγείται χωρίς πραγματικό δεσμό με την οικεία τρίτη χώρα, με αντάλλαγμα προκαθορισμένες πληρωμές ή επενδύσεις.

Στο άρθρο 8α παράγραφος 1 στοιχείο στ) προστίθεται νέος λόγος αναστολής ώστε να καλύπτονται οι περιπτώσεις **στις οποίες η έλλειψη ευθυγράμμισης της πολιτικής θεωρήσεων τρίτης χώρας** η οποία περιλαμβάνεται στο παράρτημα ΙΙ με την πολιτική θεωρήσεων της Ένωσης θα μπορούσε να οδηγήσει σε καταστάσεις στις οποίες υπήκοοι τρίτων χωρών, πλην των υπηκόων της εν λόγω τρίτης χώρας, εισέρχονται νόμιμα στο έδαφος της εν λόγω τρίτης χώρας και στη συνέχεια εισέρχονται αντικανονικά στο έδαφος των κρατών μελών. Θα πρέπει να είναι δυνατή η ενεργοποίηση του μηχανισμού αναστολής για την πρόληψη τέτοιων κινδύνων αντικανονικής μετανάστευσης, ιδίως όταν η οικεία τρίτη χώρα βρίσκεται, από γεωγραφική άποψη, πολύ κοντά στην ΕΕ.

Νέο στοιχείο που εισάγεται με το άρθρο 8α παράγραφος 2 της παρούσας πρότασης είναι η δυνατότητα **της Επιτροπής να εξετάζει το ενδεχόμενο εφαρμογής διαφορετικών κατωφλίων**, όταν αποφασίζει αν θα αναστείλει την απαλλαγή από την υποχρέωση θεώρησης σε περιπτώσεις σημαντικής αύξησης της αντικανονικής μετανάστευσης, των αβάσιμων αιτήσεων ασύλου ή των σοβαρών αξιόποινων πράξεων που συνδέονται με υπηκόους της εν λόγω τρίτης χώρας, έπειτα από κατά περίπτωση αξιολόγηση. Ειδικότερα, η Επιτροπή θα πρέπει να αξιολογεί αν υφίστανται ειδικές περιστάσεις, στις περιπτώσεις που κοινοποιούνται από τα κράτη μέλη ή στο πλαίσιο δικής της ανάλυσης, οι οποίες θα δικαιολογούσαν την εφαρμογή χαμηλότερων ή υψηλότερων κατωφλίων από εκείνα που αναφέρονται στον κανονισμό. Στην αξιολόγησή της, η Επιτροπή θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τον πραγματικό αριθμό των αντικανονικών διελεύσεων των εξωτερικών συνόρων ενός κράτους μέλους, των αβάσιμων αιτήσεων ασύλου ή των σοβαρών αξιόποινων πράξεων, τον αριθμό και το μέγεθος ενός ή περισσοτέρων κρατών μελών που επηρεάζονται και τις επιπτώσεις στη συνολική μεταναστευτική τους κατάσταση, στη λειτουργία των συστημάτων ασύλου τους ή στην εσωτερική ασφάλειά τους, καθώς και τα μέτρα που λαμβάνει η εν λόγω τρίτη χώρα για να επανορθώσει την κατάσταση.

[21] Έκθεση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών — Προγράμματα χορήγησης ιθαγένειας και άδειας διαμονής σε επενδυτές στην Ευρωπαϊκή Ένωση [COM(2019) 12 final, σ. 23].

Το άρθρο 8β καθορίζει **τη διαδικασία και τις προϋποθέσεις για την κοινοποίηση από ένα κράτος μέλος στην Επιτροπή**, όταν αυτό αντιμετωπίζει μία ή περισσότερες περιστάσεις που συνιστούν λόγο αναστολής, καθώς και τη **διαδικασία εξέτασης μιας τέτοιας κοινοποίησης από την Επιτροπή**. Αυτό ρυθμίζεται επί του παρόντος στο άρθρο 8 παράγραφοι 2 και 5 του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1806, αντίστοιχα. Το πεδίο εφαρμογής της κοινοποίησης των κρατών μελών δεν τροποποιείται, καθώς εξακολουθεί να καλύπτει τους υφιστάμενους λόγους αναστολής όσον αφορά την αύξηση της αντικανονικής μετανάστευσης και των αβάσιμων αιτήσεων ασύλου, τη μείωση της συνεργασίας για την επανεισδοχή και την αύξηση των σοβαρών αξιόποινων πράξεων. Παρότι οι νέοι προτεινόμενοι λόγοι αναστολής υπόκεινται στην ανάλυση της Επιτροπής που ρυθμίζεται στο άρθρο 8γ, τα κράτη μέλη θα είναι σε θέση να παρέχουν σχετικές πληροφορίες στην Επιτροπή και για τους πρόσθετους αυτούς λόγους, αλλά εκτός της επίσημης διαδικασίας κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 8β.

Το άρθρο 8β **τροποποιεί επίσης την περίοδο αναφοράς για τον προσδιορισμό της ύπαρξης των περιστάσεων** που ενδέχεται να οδηγήσουν στην αναστολή (περιλαμβάνεται επί του παρόντος στο άρθρο 8 παράγραφος 2). Η περίοδος αναφοράς τροποποιείται ώστε να καλύπτει περίοδο *τουλάχιστον* δύο μηνών. Έτσι είναι δυνατόν να λαμβάνονται επίσης υπόψη μεγαλύτερες περίοδοι αναφοράς (π.χ. ετήσιες τάσεις) και όχι μόνο αιφνίδιες αλλαγές στις σχετικές περιστάσεις.

Το άρθρο 8γ ορίζει την **υποχρέωση της Επιτροπής να παρακολουθεί σε τακτική βάση την ύπαρξη των λόγων αναστολής** όσον αφορά όλες τις τρίτες χώρες που απαριθμούνται στο παράρτημα ΙΙ, καθώς και τη διαδικασία για την ενεργοποίηση του μηχανισμού αναστολής βάσει ανάλυσης της ίδιας της Επιτροπής σχετικά με την ύπαρξη τέτοιων λόγων.

Το άρθρο 8δ περιγράφει τις **υποχρεώσεις υποβολής εκθέσεων της Επιτροπής** όσον αφορά τις χώρες που έχουν ολοκληρώσει διάλογο για την ελευθέρωση του καθεστώτος των θεωρήσεων (επί του παρόντος στο άρθρο 8 παράγραφος 4) και θεσπίζει τη δυνατότητα της Επιτροπής να υποβάλει εκθέσεις σχετικά με οποιαδήποτε από τις χώρες που απαλλάσσονται από την υποχρέωση θεώρησης οι οποίες απαριθμούνται στο παράρτημα ΙΙ, είτε με δική της πρωτοβουλία είτε κατόπιν αιτήματος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ή του Συμβουλίου.

Τα άρθρα 8ε και 8στ αφορούν τη διαδικασία αναστολής μέσω εκτελεστικών και κατ' εξουσιοδότηση πράξεων, αντίστοιχα, που προβλέπεται επί του παρόντος στο άρθρο 8 παράγραφος 6. Η διαδικασία αυτή τροποποιείται με την **αύξηση της διάρκειας της προσωρινής αναστολής της απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης από εννέα μήνες σε 12 μήνες** (για την πρώτη φάση) και **από 18 μήνες σε 24 μήνες** (για τη δεύτερη φάση). Στόχος είναι να καταστεί αποτελεσματικότερη η διαδικασία αναστολής, να χορηγηθεί ο αναγκαίος χρόνος για διάλογο με την εν λόγω τρίτη χώρα και να λάβει η εν λόγω χώρα μέτρα προκειμένου να επανορθώσει τις περιστάσεις που οδήγησαν στην αναστολή.

Επίσης, το άρθρο 8ε θεσπίζει **επείγουσα διαδικασία**, η οποία θα δώσει στην Επιτροπή τη δυνατότητα να αναστείλει την απαλλαγή από την υποχρέωση θεώρησης μέσω άμεσα εφαρμοστέας εκτελεστικής πράξης όταν θεωρεί ότι συντρέχουν επιτακτικοί λόγοι επείγουσας ανάγκης οι οποίοι απαιτούν ταχεία δράση που δεν θα μπορούσε να διασφαλιστεί στο πλαίσιο της συνήθους διαδικασίας, ιδίως για να αποτραπεί η μαζική εισροή υπηκόων τρίτων χωρών που φθάνουν αντικανονικά σε κράτος μέλος από το έδαφος τρίτης χώρας απαλλαγμένης από την υποχρέωση θεώρησης για την ΕΕ ή σοβαρή ζημία στη δημόσια τάξη ή την εσωτερική ασφάλεια των κρατών μελών.

Σε οποιαδήποτε από τις δύο φάσεις, **η αναστολή μπορεί να αρθεί όταν επανορθωθούν οι περιστάσεις που την προκάλεσαν**. Η διαδικασία άρσης της αναστολής της απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης, σε περίπτωση που οι περιστάσεις που προκάλεσαν την αναστολή παύσουν να υφίστανται πριν από τη λήξη της εν λόγω φάσης προσωρινής αναστολής, ορίζεται στο άρθρο 8ε παράγραφος 4 και στο άρθρο 8στ παράγραφος 5.

Δεδομένου ότι το άρθρο 8ε προβλέπει επείγουσα διαδικασία, τροποποιείται επίσης το άρθρο 11 ώστε να αναφέρεται στην αντίστοιχη διαδικασία του άρθρου 8 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση κανόνων και γενικών αρχών σχετικά με τους τρόπους ελέγχου από τα κράτη μέλη της άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων από την Επιτροπή.

2023/0371 (COD)

Πρόταση

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1806 όσον αφορά την αναθεώρηση του μηχανισμού αναστολής

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 77 παράγραφος 2 στοιχείο α),

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

1) Ο κανονισμός (ΕΕ) 2018/1806 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου[22] απαριθμεί τις τρίτες χώρες οι υπήκοοι των οποίων υπόκεινται στην υποχρέωση θεώρησης για τη διέλευση των εξωτερικών συνόρων των κρατών μελών και εκείνες οι υπήκοοι των οποίων απαλλάσσονται από την υποχρέωση αυτή για διαμονή που δεν υπερβαίνει τις 90 ημέρες εντός οιασδήποτε περιόδου 180 ημερών.

2) Ο μηχανισμός για την προσωρινή αναστολή της απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης για τους υπηκόους τρίτης χώρας η οποία περιλαμβάνεται στο παράρτημα ΙΙ του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1806 (στο εξής: μηχανισμός αναστολής) θα πρέπει να ενισχυθεί ώστε η Ένωση να έχει στη διάθεσή της αποτελεσματικότερα μέτρα διασφάλισης με στόχο την πρόληψη ευρύτερου φάσματος κινδύνων αντικανονικής μετανάστευσης, δημόσιας τάξης και ασφάλειας που προέρχονται από τις τρίτες χώρες οι οποίες απαριθμούνται στο εν λόγω παράρτημα ΙΙ, καθώς και της κατάχρησης της απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης μέσω της εφαρμογής προγραμμάτων χορήγησης ιθαγένειας σε επενδυτές από τις εν λόγω τρίτες χώρες.

3) Ειδικότερα, η χρήση του μηχανισμού αναστολής θα πρέπει να διευκολυνθεί με τη διεύρυνση των πιθανών λόγων αναστολής, την προσαρμογή των σχετικών κατωφλίων και διαδικασιών και την ενίσχυση των υποχρεώσεων παρακολούθησης και υποβολής εκθέσεων της Επιτροπής.

4) Η Ένωση έχει συνάψει σειρά συμφωνιών σχετικά με την απαλλαγή από την υποχρέωση θεώρησης για βραχεία διαμονή με χώρες που απαριθμούνται στο παράρτημα ΙΙ του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1806, οι οποίες ενδέχεται να περιλαμβάνουν

[22] Κανονισμός (ΕΕ) 2018/1806 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Νοεμβρίου 2018, περί του καταλόγου τρίτων χωρών οι υπήκοοι των οποίων υπόκεινται στην υποχρέωση θεώρησης για τη διέλευση των εξωτερικών συνόρων των κρατών μελών, και του καταλόγου των τρίτων χωρών οι υπήκοοι των οποίων απαλλάσσονται από την υποχρέωση αυτή (ΕΕ L 303 της 28.11.2018, σ. 39).

διαφορετικούς λόγους αναστολής ή διαφορετικές διαδικασίες από εκείνους/-ες που ορίζονται στον μηχανισμό αναστολής, και μπορεί να συνάψει και άλλες τέτοιες συμφωνίες στο μέλλον. Δεδομένου ότι η Ένωση σέβεται τις διεθνείς συμφωνίες και, ως εκ τούτου, δεσμεύεται από τις συμφωνίες αυτές, θα πρέπει να εφαρμόζονται οι σχετικές διαφορετικές διατάξεις που ορίζονται στις εν λόγω συμφωνίες αντί των σχετικών διατάξεων του μηχανισμού αναστολής.

5) Στα συμπεράσματά του της 22ας Οκτωβρίου 2021, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο κάλεσε την Επιτροπή να προτείνει τυχόν αναγκαίες αλλαγές στο νομικό πλαίσιο της Ένωσης και συγκεκριμένα μέτρα για τη διασφάλιση άμεσης και κατάλληλης αντιμετώπισης υβριδικών απειλών σύμφωνα με το δίκαιο και τις διεθνείς υποχρεώσεις της Ένωσης. Ως εκ τούτου, θα πρέπει να είναι δυνατή η ενεργοποίηση του μηχανισμού αναστολής σε περίπτωση κινδύνων ή απειλών για τη δημόσια τάξη ή την εσωτερική ασφάλεια των κρατών μελών που προκύπτουν από υβριδικές απειλές, όπως καταστάσεις κρατικής εργαλειοποίησης μεταναστών με στόχο την αποσταθεροποίηση ή την υπονόμευση της κοινωνίας και των βασικών θεσμών.

6) Τα προγράμματα χορήγησης ιθαγένειας σε επενδυτές τα οποία εφαρμόζουν τρίτες χώρες που απαριθμούνται στο παράρτημα II του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1806 καθιστούν δυνατή την απαλλαγή από την υποχρέωση θεώρησης για τα ταξίδια στην Ένωση για υπηκόους τρίτων χωρών που διαφορετικά θα υπείχαν υποχρέωση θεώρησης. Στο πλαίσιο προγράμματος χορήγησης ιθαγένειας σε επενδυτές, η ιθαγένεια χορηγείται ως αντάλλαγμα για προκαθορισμένες πληρωμές ή επενδύσεις χωρίς την ύπαρξη πραγματικού δεσμού με την οικεία τρίτη χώρα. Παρότι η Ένωση σέβεται το δικαίωμα των κυρίαρχων κρατών να αποφασίζουν για τις δικές τους διαδικασίες πολιτογράφησης, θα πρέπει να αποτρέπονται οι τρίτες χώρες που απαλλάσσονται από την υποχρέωση θεώρησης να χρησιμοποιούν την πρόσβαση χωρίς υποχρέωση θεώρησης ως μέσο προσέλκυσης ατομικών επενδύσεων με αντάλλαγμα τη χορήγηση ιθαγένειας. Προκειμένου να αποτρέπεται η χρήση της άνευ θεώρησης πρόσβασης στην Ένωση για τον σκοπό αυτόν, θα πρέπει να είναι δυνατή η αναστολή της απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης για τρίτη χώρα η οποία επιλέγει να εφαρμόσει τέτοια προγράμματα χορήγησης ιθαγένειας σε επενδυτές, όταν η ιθαγένεια χορηγείται χωρίς πραγματικό δεσμό με την οικεία τρίτη χώρα.

7) Όταν η πολιτική θεωρήσεων τρίτης χώρας η οποία περιλαμβάνεται στο παράρτημα II του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1806 δεν ευθυγραμμίζεται με την πολιτική θεωρήσεων της Ένωσης όσον αφορά τον κατάλογο τρίτων χωρών οι υπήκοοι των οποίων υπόκεινται στην υποχρέωση θεώρησης κατά τη διέλευση των εξωτερικών συνόρων των κρατών μελών, αυτό θα μπορούσε να οδηγήσει σε αντικανονική μετανάστευση προς την Ένωση, ιδίως όταν η οικεία τρίτη χώρα βρίσκεται, από γεωγραφική άποψη, πολύ κοντά στην ΕΕ. Ως εκ τούτου, θα πρέπει να είναι δυνατή η ενεργοποίηση του μηχανισμού αναστολής όταν, έπειτα από αξιολόγηση, η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι υπάρχει κίνδυνος σημαντικής αύξησης του αριθμού των υπηκόων τρίτων χωρών, πλην των υπηκόων της εν λόγω τρίτης χώρας, οι οποίοι φθάνουν νόμιμα στο έδαφος της εν λόγω τρίτης χώρας και στη συνέχεια εισέρχονται αντικανονικά στο έδαφος των κρατών μελών.

8) Τα κατώφλια για την ενεργοποίηση του μηχανισμού αναστολής σε περίπτωση σημαντικής αύξησης του αριθμού των υπηκόων τρίτης χώρας των οποίων απερρίφθη αίτημα εισόδου ή οι οποίοι διαπιστώνεται ότι διαμένουν στο έδαφος του κράτους μέλους χωρίς να έχουν ανάλογο δικαίωμα, ή του αριθμού των αιτήσεων ασύλου από υπηκόους της εν λόγω τρίτης χώρας για τις οποίες το ποσοστό αναγνώρισης είναι χαμηλό, ή του αριθμού των σοβαρών αξιόποινων πράξεων που συνδέονται με

υπηκόους της εν λόγω τρίτης χώρας θα πρέπει να υπόκεινται σε κατά περίπτωση αξιολόγηση από την Επιτροπή. Ειδικότερα, η Επιτροπή θα πρέπει να είναι σε θέση να αξιολογήσει αν υφίστανται ειδικές περιστάσεις, στις περιπτώσεις που κοινοποιούνται από τα κράτη μέλη ή στο πλαίσιο δικής της ανάλυσης, οι οποίες θα δικαιολογούσαν την εφαρμογή χαμηλότερων ή υψηλότερων κατωφλίων από εκείνα που αναφέρονται στον κανονισμό (ΕΕ) 2018/1806. Η αξιολόγηση της Επιτροπής θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη, για παράδειγμα, τον αριθμό των παράνομων διελεύσεων των εξωτερικών συνόρων των κρατών μελών, των αβάσιμων αιτήσεων ασύλου ή των σοβαρών αξιόποινων πράξεων σε αναλογία με τον αριθμό και το μέγεθος των επηρεαζόμενων κρατών μελών και τις επιπτώσεις των αριθμών αυτών στη συνολική μεταναστευτική κατάσταση, στη λειτουργία των συστημάτων ασύλου ή στην εσωτερική ασφάλεια των επηρεαζόμενων κρατών μελών, καθώς και τα μέτρα που λαμβάνει η οικεία τρίτη χώρα για να επανορθώσει την κατάσταση.

9) Για τους σκοπούς της κοινοποίησης στην Επιτροπή των περιστάσεων που ενδέχεται να συνιστούν λόγο αναστολής, τα κράτη μέλη θα πρέπει να είναι σε θέση να λαμβάνουν υπόψη περιόδους αναφοράς μεγαλύτερες των δύο μηνών προκειμένου να εντοπίζουν όχι μόνο αιφνίδιες αλλαγές στη σχετική κατάσταση, αλλά και μακροπρόθεσμες τάσεις που ίσως δικαιολογούν τη χρήση του μηχανισμού αναστολής των θεωρήσεων.

10) Όποτε το κρίνει αναγκαίο ή κατόπιν αιτήματος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ή του Συμβουλίου, η Επιτροπή θα πρέπει να υποβάλει έκθεση σχετικά με τα αποτελέσματα της συστηματικής παρακολούθησης των καθεστώτων απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης για όλες τις τρίτες χώρες που απαριθμούνται στο παράρτημα II του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1806. Η έκθεση θα πρέπει να εστιάζεται στις τρίτες χώρες οι οποίες, σύμφωνα με την ανάλυση της Επιτροπής, παρουσιάζουν συγκεκριμένα προβλήματα τα οποία, αν δεν αντιμετωπιστούν, ενδέχεται να οδηγήσουν στην ενεργοποίηση του μηχανισμού αναστολής. Ειδικότερα, η Επιτροπή θα πρέπει να εξετάσει το ενδεχόμενο υποβολής εκθέσεων σχετικά με τις χώρες που συμπεριλήφθηκαν πρόσφατα στο παράρτημα II χωρίς να υποβληθούν σε διάλογο για την ελευθέρωση του καθεστώτος θεωρήσεων, όταν το κρίνει αναγκαίο και ιδίως κατά τα πρώτα έτη μετά την έναρξη ισχύος της απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης για τις εν λόγω χώρες.

11) Όταν έχει ληφθεί απόφαση προσωρινής αναστολής της απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης για τρίτη χώρα, θα πρέπει να υπάρχει επαρκές χρονικό περιθώριο για τον ενισχυμένο διάλογο μεταξύ της Επιτροπής και της οικείας τρίτης χώρας με στόχο την επανόρθωση των περιστάσεων που οδήγησαν στην αναστολή. Για τον σκοπό αυτόν, η διάρκεια της προσωρινής αναστολής που αποφασίζεται με εκτελεστική πράξη της Επιτροπής θα πρέπει να είναι 12 μήνες σε πρώτη φάση, με δυνατότητα παράτασής της κατά 24 επιπλέον μήνες με κατ' εξουσιοδότηση πράξη, σε δεύτερη φάση. Εάν δεν βρεθεί λύση πριν από τη λήξη της περιόδου ισχύος της κατ' εξουσιοδότηση πράξης και η Επιτροπή υποβάλει νομοθετική πρόταση για τη μεταφορά της οικείας τρίτης χώρας από το παράρτημα II στο παράρτημα I του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1806, η Επιτροπή θα πρέπει να εκδώσει κατ' εξουσιοδότηση πράξη για την παράταση της προσωρινής αναστολής έως την έναρξη ισχύος της εγκριθείσας πρότασης.

12) Η Επιτροπή θα πρέπει να εκδίδει εκτελεστικές πράξεις άμεσης εφαρμογής όταν, σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις που σχετίζονται με την ενεργοποίηση του μηχανισμού αναστολής, επιτακτικοί λόγοι επείγουσας ανάγκης απαιτούν ταχεία δράση, ιδίως για την πρόληψη τυχόν κατάχρησης της απαλλαγής από την υποχρέωση

θεώρησης που προκαλεί μαζική εισροή υπηκόων τρίτων χωρών οι οποίοι φθάνουν αντικανονικά στο έδαφος των κρατών μελών ή σοβαρής ζημίας στη δημόσια τάξη ή την εσωτερική ασφάλεια των κρατών μελών.

13) Η προσωρινή αναστολή θα πρέπει να αίρεται ανά πάσα στιγμή όταν οι περιστάσεις που οδήγησαν στην αναστολή επανορθωθούν πριν από τη λήξη της περιόδου αναστολής. Για τον σκοπό αυτόν, η Επιτροπή θα πρέπει να εκδίδει, αντίστοιχα, εκτελεστική πράξη πριν από τη λήξη της περιόδου αναστολής που ορίζεται στη σχετική εκτελεστική πράξη και κατ' εξουσιοδότηση πράξη πριν από τη λήξη της περιόδου αναστολής που ορίζεται στη σχετική κατ' εξουσιοδότηση πράξη.

14) Όσον αφορά την Ισλανδία και τη Νορβηγία, ο παρών κανονισμός αποτελεί ανάπτυξη των διατάξεων του κεκτημένου του Σένγκεν, κατά την έννοια της συμφωνίας που έχει συναφθεί από το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τη Δημοκρατία της Ισλανδίας και το Βασίλειο της Νορβηγίας για τη σύνδεση των δύο αυτών κρατών με την υλοποίηση, την εφαρμογή και την ανάπτυξη του κεκτημένου του Σένγκεν, οι οποίες διατάξεις εμπίπτουν στον τομέα στον οποίο αναφέρεται το άρθρο 1 σημείο Β της απόφασης 1999/437/ΕΚ του Συμβουλίου[23].

15) Όσον αφορά την Ελβετία, ο παρών κανονισμός αποτελεί ανάπτυξη των διατάξεων του κεκτημένου του Σένγκεν, κατά την έννοια της συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας σχετικά με τη σύνδεση της Ελβετικής Συνομοσπονδίας προς την υλοποίηση, την εφαρμογή και την ανάπτυξη του κεκτημένου του Σένγκεν[24], οι οποίες διατάξεις εμπίπτουν στον τομέα στον οποίο αναφέρεται το άρθρο 1 σημεία Β και Γ της απόφασης 1999/437/ΕΚ σε συνδυασμό με το άρθρο 3 της απόφασης 2008/146/ΕΚ του Συμβουλίου[25].

16) Όσον αφορά το Λιχτενστάιν, ο παρών κανονισμός αποτελεί ανάπτυξη των διατάξεων του κεκτημένου του Σένγκεν, κατά την έννοια του πρωτοκόλλου μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, της Ελβετικής Συνομοσπονδίας και του Πριγκιπάτου του Λιχτενστάιν για την προσχώρηση του Πριγκιπάτου του Λιχτενστάιν στη συμφωνία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας σχετικά με τη σύνδεση της Ελβετικής Συνομοσπονδίας προς τη θέση σε ισχύ, την εφαρμογή και την ανάπτυξη του κεκτημένου του Σένγκεν[26], οι οποίες διατάξεις εμπίπτουν στον τομέα στον οποίο αναφέρεται το άρθρο 1 σημεία Β και Γ της απόφασης 1999/437/ΕΚ, σε συνδυασμό με το άρθρο 3 της απόφασης 2011/350/ΕΕ του Συμβουλίου[27].

---

23 Απόφαση 1999/437/ΕΚ του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 1999, σχετικά με ορισμένες λεπτομέρειες εφαρμογής της συμφωνίας που έχει συναφθεί από το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τη Δημοκρατία της Ισλανδίας και το Βασίλειο της Νορβηγίας για τη σύνδεση των δύο αυτών κρατών, με την υλοποίηση, την εφαρμογή και την ανάπτυξη του κεκτημένου του Σένγκεν (ΕΕ L 176 της 10.7.1999, σ. 31).

24 ΕΕ L 53 της 27.2.2008, σ. 52.

25 Απόφαση 2008/146/ΕΚ του Συμβουλίου, της 28ης Ιανουαρίου 2008, για τη σύναψη εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας της συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας σχετικά με τη σύνδεση της Ελβετικής Συνομοσπονδίας προς την υλοποίηση, την εφαρμογή και την ανάπτυξη του κεκτημένου του Σένγκεν (ΕΕ L 53 της 27.2.2008, σ. 1).

26 ΕΕ L 160 της 18.6.2011, σ. 21.

27 Απόφαση 2011/350/ΕΕ του Συμβουλίου, της 7ης Μαρτίου 2011, για τη σύναψη, εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, του πρωτοκόλλου μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, της Ελβετικής Συνομοσπονδίας και του Πριγκιπάτου του Λιχτενστάιν για την προσχώρηση του Πριγκιπάτου του Λιχτενστάιν στη συμφωνία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της

17) Ο παρών κανονισμός αποτελεί ανάπτυξη των διατάξεων του κεκτημένου του Σένγκεν στις οποίες δεν συμμετέχει η Ιρλανδία, σύμφωνα με την απόφαση 2002/192/ΕΚ του Συμβουλίου[28]· ως εκ τούτου, η Ιρλανδία δεν συμμετέχει στη θέσπιση του παρόντος κανονισμού και δεν δεσμεύεται από αυτόν ούτε υπόκειται στην εφαρμογή του.

18) Ο παρών κανονισμός συνιστά πράξη που βασίζεται στο κεκτημένο του Σένγκεν ή συνδέεται άλλως με αυτό, κατά την έννοια, αντιστοίχως, του άρθρου 3 παράγραφος 1 της πράξης προσχώρησης του 2003 και του άρθρου 4 παράγραφος 1 της πράξης προσχώρησης του 2005,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

Άρθρο 1

Ο κανονισμός (ΕΕ) 2018/1806 τροποποιείται ως εξής:

1) το άρθρο 8 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«*Άρθρο 8*

Μηχανισμός αναστολής

1. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 4, η απαλλαγή από την υποχρέωση θεώρησης για υπηκόους τρίτης χώρας που περιλαμβάνεται στον κατάλογο του παραρτήματος ΙΙ αναστέλλεται προσωρινά, με βάση συναφή και αντικειμενικά δεδομένα, σύμφωνα με τους όρους και τη διαδικασία που ορίζονται στα άρθρα 8α έως 8στ.

Ο μηχανισμός αναστολής μπορεί να ενεργοποιηθεί κατόπιν κοινοποίησης ενός κράτους μέλους στην Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 8β ή βάσει ανάλυσης της ίδιας της Επιτροπής σύμφωνα με το άρθρο 8γ.

2. Στις περιπτώσεις όπου μια συμφωνία σχετικά με την απαλλαγή από την υποχρέωση θεώρησης για βραχεία διαμονή μεταξύ της Ένωσης και τρίτης χώρας που αναφέρεται στο παράρτημα ΙΙ περιλαμβάνει διατάξεις σχετικά με διαφορετικούς λόγους ή διαφορετικές διαδικασίες αναστολής, οι εν λόγω διατάξεις εφαρμόζονται αντί των άρθρων 8α, 8ε και 8στ του παρόντος κανονισμού.»·

2) προστίθενται τα ακόλουθα άρθρα:

«*Άρθρο 8α*

Λόγοι αναστολής

1. Ο μηχανισμός αναστολής μπορεί να ενεργοποιηθεί για τους κάτωθι λόγους:

α) σημαντική αύξηση του αριθμού των υπηκόων τρίτης χώρας που περιλαμβάνεται στο παράρτημα ΙΙ των οποίων απερρίφθη αίτημα εισόδου ή οι οποίοι διαπιστώνεται ότι διαμένουν στο έδαφος κράτους μέλους χωρίς να έχουν ανάλογο δικαίωμα·

Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας σχετικά με τη σύνδεση της Ελβετικής Συνομοσπονδίας προς τη θέση σε ισχύ, την εφαρμογή και την ανάπτυξη του κεκτημένου του Σένγκεν, όσον αφορά την κατάργηση των ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα και την κυκλοφορία των προσώπων (ΕΕ L 160 της 18.6.2011, σ. 19).

[28] Απόφαση 2002/192/ΕΚ του Συμβουλίου, της 28ης Φεβρουαρίου 2002, σχετικά με το αίτημα της Ιρλανδίας να συμμετέχει σε ορισμένες από τις διατάξεις του κεκτημένου του Σένγκεν (ΕΕ L 64 της 7.3.2002, σ. 20).

β) σημαντική αύξηση του αριθμού των αιτήσεων ασύλου από υπηκόους τρίτης χώρας που περιλαμβάνεται στον κατάλογο του παραρτήματος ΙΙ για τις οποίες το ποσοστό αναγνώρισης είναι χαμηλό·

γ) μείωση της συνεργασίας για την επανεισδοχή με τρίτη χώρα που περιλαμβάνεται στο παράρτημα ΙΙ ή άλλες περιπτώσεις έλλειψης συνεργασίας για την επανεισδοχή·

δ) σημαντικός κίνδυνος ή επικείμενη απειλή για τη δημόσια τάξη ή την εσωτερική ασφάλεια κρατών μελών που συνδέονται με τρίτη χώρα η οποία περιλαμβάνεται στο παράρτημα ΙΙ, τα οποία απορρέουν από οποιοδήποτε από τα ακόλουθα:

i) σημαντική αύξηση των σοβαρών αξιόποινων πράξεων που συνδέονται με υπηκόους της εν λόγω τρίτης χώρας, η οποία τεκμηριώνεται με αντικειμενικές, συγκεκριμένες και σχετικές πληροφορίες και δεδομένα που παρέχουν οι αρμόδιες αρχές·

ii) υβριδικές απειλές·

ε) λειτουργία, από τρίτη χώρα που απαριθμείται στο παράρτημα ΙΙ, προγράμματος χορήγησης ιθαγένειας σε επενδυτές, στο πλαίσιο του οποίου η ιθαγένεια χορηγείται χωρίς πραγματικό δεσμό με την οικεία τρίτη χώρα, με αντάλλαγμα προκαθορισμένες πληρωμές ή επενδύσεις·

στ) μη ευθυγράμμιση της πολιτικής θεωρήσεων τρίτης χώρας που περιλαμβάνεται στο παράρτημα ΙΙ, όταν, ιδίως λόγω της γεωγραφικής εγγύτητας της εν λόγω τρίτης χώρας με την Ένωση, υπάρχει κίνδυνος σημαντικής αύξησης του αριθμού των υπηκόων τρίτων χωρών, πλην των υπηκόων της εν λόγω τρίτης χώρας, οι οποίοι εισέρχονται αντικανονικά στο έδαφος των κρατών μελών αφού παρέμειναν ή διήλθαν από το έδαφος της εν λόγω τρίτης χώρας·

ζ) όσον αφορά τις τρίτες χώρες οι υπήκοοι των οποίων έχουν απαλλαγεί από την υποχρέωση θεώρησης όταν ταξιδεύουν στο έδαφος των κρατών μελών ως αποτέλεσμα της επιτυχούς ολοκλήρωσης του διαλόγου για την ελευθέρωση του καθεστώτος θεωρήσεων μεταξύ της Ένωσης και της εν λόγω τρίτης χώρας, μη συμμόρφωση με τις ειδικές απαιτήσεις, οι οποίες βασίζονται στο άρθρο 1 και χρησιμοποιήθηκαν για την αξιολόγηση της καταλληλότητας της ελευθέρωσης του καθεστώτος θεωρήσεων.

2. Για τους σκοπούς της παραγράφου 1 στοιχεία α) και β) και στοιχείο δ) σημείο i) του παρόντος άρθρου, σημαντική αύξηση σημαίνει αύξηση που υπερβαίνει το κατώφλι του 50 %, εκτός εάν η Επιτροπή, σύμφωνα με το άρθρο 8β παράγραφος 4 ή το άρθρο 8γ παράγραφος 2, καταλήξει στο συμπέρασμα ότι στη συγκεκριμένη περίπτωση εφαρμόζεται χαμηλότερη ή υψηλότερη αύξηση.

3. Για τους σκοπούς της παραγράφου 1 στοιχείο β) του παρόντος άρθρου, χαμηλό ποσοστό αναγνώρισης σημαίνει ποσοστό αναγνώρισης των αιτήσεων ασύλου μικρότερο του 4 %, εκτός εάν η Επιτροπή, σύμφωνα με το άρθρο 8β παράγραφος 4 ή το άρθρο 8γ παράγραφος 2, καταλήξει στο συμπέρασμα ότι στη συγκεκριμένη περίπτωση εφαρμόζεται υψηλότερο ποσοστό αναγνώρισης.

4. Για τους σκοπούς της παραγράφου 1 στοιχείο γ), μείωση της συνεργασίας για την επανεισδοχή με τρίτη χώρα που περιλαμβάνεται στο παράρτημα ΙΙ σημαίνει σημαντική αύξηση, που τεκμηριώνεται με επαρκή στοιχεία, του ποσοστού απόρριψης των αιτήσεων επανεισδοχής που υποβλήθηκαν από κράτος μέλος στην εν λόγω τρίτη χώρα για δικούς της υπηκόους ή, σε περίπτωση που συμφωνία επανεισδοχής συναφθείσα μεταξύ της Ένωσης ή του εν λόγω κράτους μέλους και της εν λόγω τρίτης χώρας προβλέπει τέτοια υποχρέωση, για τους υπηκόους τρίτων χωρών που έχουν διέλθει μέσω της εν λόγω τρίτης χώρας.

5. Για τους σκοπούς της παραγράφου 1 στοιχείο γ), οι ακόλουθες περιπτώσεις μπορούν να θεωρηθούν ως άλλες περιπτώσεις έλλειψης συνεργασίας για την επανεισδοχή:

α) αρνείται ή παραλείπει να διεκπεραιώσει αιτήσεις επανεισδοχής εγκαίρως·

β) παραλείπει να εκδώσει εγκαίρως ταξιδιωτικά έγγραφα για τους σκοπούς της επιστροφής εντός των προθεσμιών που καθορίζονται στη συμφωνία επανεισδοχής ή αρνείται να αποδεχθεί ευρωπαϊκά ταξιδιωτικά έγγραφα που εκδόθηκαν μετά την παρέλευση των προθεσμιών που καθορίζονται στη συμφωνία επανεισδοχής·

γ) καταγγελία ή αναστολή της συμφωνίας επανεισδοχής που έχει συναφθεί μεταξύ τρίτης χώρας η οποία περιλαμβάνεται στον κατάλογο του παραρτήματος ΙΙ και της Ένωσης.

Άρθρο 8β

Κοινοποίηση από τα κράτη μέλη και εξέταση της κοινοποίησης

1. Ένα κράτος μέλος δύναται να απευθύνει κοινοποίηση στην Επιτροπή αν αντιμετωπίζει τουλάχιστον επί δίμηνο, σε σύγκριση είτε με την ίδια περίοδο του προηγούμενου έτους είτε με το τελευταίο δίμηνο πριν από την εφαρμογή της απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης για τους υπηκόους τρίτης χώρας που περιλαμβάνεται στον κατάλογο του παραρτήματος ΙΙ, μία ή περισσότερες από τις περιστάσεις που συνιστούν τους λόγους αναστολής οι οποίοι αναφέρονται στο άρθρο 8α παράγραφος 1 στοιχεία α), β) και γ) και στοιχείο δ) σημείο i).

2. Η κοινοποίηση που αναφέρεται στην πρώτη παράγραφο του παρόντος άρθρου αναφέρει τους λόγους στους οποίους βασίζεται και περιλαμβάνει συναφή δεδομένα και στατιστικά στοιχεία, καθώς και λεπτομερή επεξήγηση των προκαταρκτικών μέτρων που έχει λάβει το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος για τη θεραπεία της κατάστασης. Στην κοινοποίησή του, το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος μπορεί να προσδιορίζει τις κατηγορίες υπηκόων της οικείας τρίτης χώρας οι οποίες πρέπει να καλύπτονται από εκτελεστική πράξη σύμφωνα με το άρθρο 8ε παράγραφος 1, παραθέτοντας σχετική λεπτομερή αιτιολόγηση.

3. Η Επιτροπή ενημερώνει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο αμέσως για την εν λόγω κοινοποίηση.

4. Η Επιτροπή εξετάζει κάθε κοινοποίηση που γίνεται βάσει της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, λαμβάνοντας υπόψη:

α) αν συντρέχει οποιαδήποτε από τις περιστάσεις που συνιστούν τους λόγους που αναφέρονται στο άρθρο 8α παράγραφος 1 στοιχεία α), β) και γ) ή στοιχείο δ) σημείο i)·

β) τον αριθμό των κρατών μελών που επηρεάζονται από οποιαδήποτε από τις περιστάσεις αυτές·

γ) τον συνολικό αντίκτυπο των περιστάσεων αυτών στη μεταναστευτική κατάσταση στην Ένωση, όπως αυτή εμφανίζεται σύμφωνα με τα στοιχεία που παρέχουν τα κράτη μέλη ή έχει στη διάθεσή της η Επιτροπή·

δ) τις εκθέσεις που έχει εκπονήσει η Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή[29], ο Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το Άσυλο[30], Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη Συνεργασία στον Τομέα της Επιβολής του Νόμου (Ευρωπόλ)[31] ή οποιοδήποτε άλλο

[29] Κανονισμός (ΕΕ) 2019/1896 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Νοεμβρίου 2019, για την Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή και για την κατάργηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1052/2013 και (ΕΕ) 2016/1624 (ΕΕ L 295 της 14.11.2019, σ. 1).

[30] Κανονισμός (ΕΕ) 2021/2303 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Δεκεμβρίου 2021, σχετικά με τον Οργανισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το Άσυλο και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 439/2010 (ΕΕ L 468 της 30.12.2021, σ. 1).

[31] Κανονισμός (ΕΕ) 2016/794 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαΐου 2016, για τον Οργανισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη Συνεργασία στον Τομέα της Επιβολής του Νόμου

σχετικό θεσμικό όργανο, οργανισμός ή υπηρεσία της Ένωσης, φορέας ή διεθνής οργανισμός, εφόσον επιβάλλεται από τις περιστάσεις στη συγκεκριμένη περίπτωση·

ε) τις πληροφορίες που ενδέχεται να έχει παράσχει το οικείο κράτος μέλος στην κοινοποίησή του σχετικά με πιθανά μέτρα δυνάμει του άρθρου 8ε παράγραφος 1·

στ) το συνολικό ζήτημα της δημόσιας τάξης και της εσωτερικής ασφάλειας, σε διαβούλευση με το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος.

5. Η Επιτροπή ενημερώνει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο για τα αποτελέσματα της εξέτασής της.

Άρθρο 8γ

Παρακολούθηση και ανάλυση από την ίδια την Επιτροπή

1. Η Επιτροπή παρακολουθεί την ύπαρξη των λόγων αναστολής που αναφέρονται στο άρθρο 8α παράγραφος 1 σε τακτική βάση.

Όσον αφορά ειδικότερα τις τρίτες χώρες που έχουν συμπεριληφθεί στο παράρτημα ΙΙ ως αποτέλεσμα της επιτυχούς ολοκλήρωσης διαλόγου για την ελευθέρωση του καθεστώτος θεωρήσεων μεταξύ της Ένωσης και της οικείας τρίτης χώρας, η Επιτροπή παρακολουθεί τη συνεχή συμμόρφωση με τις ειδικές απαιτήσεις, οι οποίες βασίζονται στο άρθρο 1 και χρησιμοποιήθηκαν για να αξιολογηθεί η καταλληλότητα της ελευθέρωσης του καθεστώτος θεωρήσεων.

2. Όταν η Επιτροπή, λαμβάνοντας υπόψη τα σχετικά δεδομένα και τις σχετικές εκθέσεις και στατιστικές, διαθέτει συγκεκριμένες και αξιόπιστες πληροφορίες σχετικά με την ύπαρξη οποιουδήποτε από τους λόγους που αναφέρονται στο άρθρο 8α παράγραφος 1, ενημερώνει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με την ανάλυσή της, και εφαρμόζονται το άρθρο 8ε και το άρθρο 8στ.

Άρθρο 8δ

Υποβολή εκθέσεων

1. Η Επιτροπή υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο έκθεση σχετικά με την παρακολούθηση που διενεργείται σύμφωνα με το άρθρο 8γ παράγραφος 1 όσον αφορά τις τρίτες χώρες που περιλαμβάνονται στο παράρτημα ΙΙ ως αποτέλεσμα της επιτυχούς ολοκλήρωσης του διαλόγου για την ελευθέρωση του καθεστώτος θεωρήσεων μεταξύ της Ένωσης και της οικείας τρίτης χώρας, τουλάχιστον μία φορά ετησίως και για περίοδο επτά ετών μετά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της ελευθέρωσης του καθεστώτος θεωρήσεων για τις εν λόγω τρίτες χώρες, και στη συνέχεια όποτε η Επιτροπή το κρίνει αναγκαίο, ή κατόπιν αιτήματος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ή του Συμβουλίου. Η έκθεση εστιάζεται στις τρίτες χώρες που η Επιτροπή θεωρεί, βάσει συγκεκριμένων και αξιόπιστων πληροφοριών, ότι δεν συμμορφώνονται πλέον με ορισμένες ειδικές απαιτήσεις, οι οποίες βασίζονται στο άρθρο 1 και χρησιμοποιήθηκαν για να αξιολογηθεί η καταλληλότητα της ελευθέρωσης του καθεστώτος θεωρήσεων.

2. Η Επιτροπή υποβάλλει επίσης έκθεση, όποτε το κρίνει αναγκαίο, ή κατόπιν αιτήματος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ή του Συμβουλίου, σχετικά με τις τρίτες χώρες που περιλαμβάνονται στο παράρτημα ΙΙ, εκτός από εκείνες που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου.

(Ευρωπόλ) και την αντικατάσταση και κατάργηση των αποφάσεων του Συμβουλίου 2009/371/ΔΕΥ, 2009/934/ΔΕΥ, 2009/935/ΔΕΥ, 2009/936/ΔΕΥ και 2009/968/ΔΕΥ (ΕΕ L 135 της 24.5.2016, σ. 53).

Άρθρο 8ε

Εκτελεστικές πράξεις

1. Όταν, με βάση την εξέταση που αναφέρεται στο άρθρο 8β παράγραφος 4 ή την ανάλυση που αναφέρεται στο άρθρο 8γ παράγραφος 2, και λαμβάνοντας υπόψη τις συνέπειες της αναστολής της απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης όσον αφορά τις συνολικές εξωτερικές σχέσεις της Ένωσης και των κρατών μελών της με την οικεία τρίτη χώρα, σε στενή συνεργασία με την εν λόγω τρίτη χώρα για την εξεύρεση εναλλακτικών μακροπρόθεσμων λύσεων, η Επιτροπή αποφασίζει ότι απαιτείται δράση, ή όταν υποβάλλεται στην Επιτροπή από απλή πλειοψηφία των κρατών μελών κοινοποίηση σχετικά με την ύπαρξη περιστάσεων που αναφέρονται στο άρθρο 8α παράγραφος 1 στοιχεία α), β) και γ) ή στοιχείο δ) σημείο i), η Επιτροπή εκδίδει εκτελεστική πράξη για την προσωρινή αναστολή της απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης για τους υπηκόους της οικείας τρίτης χώρας για περίοδο 12 μηνών.

Η αναστολή ισχύει για ορισμένες κατηγορίες υπηκόων της οικείας τρίτης χώρας, με αναφορά των σχετικών τύπων ταξιδιωτικών εγγράφων και, ενδεχομένως, με βάση πρόσθετα κριτήρια. Κατά τον καθορισμό των κατηγοριών για τις οποίες θα ισχύει η αναστολή, η Επιτροπή, με βάση τις διαθέσιμες πληροφορίες, συμπεριλαμβάνει κατηγορίες που είναι επαρκώς ευρείες ώστε να συμβάλουν αποτελεσματικά στην επανόρθωση των περιστάσεων που οδήγησαν στην αναστολή, με σεβασμό στην αρχή της αναλογικότητας και της απαγόρευσης των διακρίσεων σύμφωνα με το άρθρο 21 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στην εν λόγω εκτελεστική πράξη καθορίζεται η ημερομηνία κατά την οποία θα αρχίζει να εφαρμόζεται η αναστολή της απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης.

Η Επιτροπή εκδίδει την εκτελεστική πράξη που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο εντός ενός μήνα αφότου:

α) λάβει την κοινοποίηση που αναφέρεται στο άρθρο 8β·

β) ενημερώσει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με την ανάλυσή της που αναφέρεται στο άρθρο 8γ παράγραφος 2·

γ) λάβει από απλή πλειοψηφία των κρατών μελών κοινοποίηση σχετικά με την ύπαρξη λόγων που αναφέρονται στο άρθρο 8α παράγραφος 1 στοιχεία α), β) και γ) ή στοιχείο δ) σημείο i).

Οι εκτελεστικές πράξεις που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο εκδίδονται σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης που αναφέρεται στο άρθρο 11 παράγραφος 2.

2. Για δεόντως αιτιολογημένους επιτακτικούς λόγους επείγουσας ανάγκης, η Επιτροπή εκδίδει εκτελεστικές πράξεις άμεσης εφαρμογής σύμφωνα με τη διαδικασία που αναφέρεται στο άρθρο 11 παράγραφος 4, για την προσωρινή αναστολή της απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης για τους υπηκόους της οικείας τρίτης χώρας για περίοδο 12 μηνών.

3. Κατά τη διάρκεια της περιόδου αναστολής, η Επιτροπή καθιερώνει ενισχυμένο διάλογο με την οικεία τρίτη χώρα με στόχο την επανόρθωση των εν λόγω περιστάσεων.

4. Όταν οι περιστάσεις που οδήγησαν στην προσωρινή αναστολή της απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης επανορθωθούν πριν από τη λήξη της περιόδου ισχύος των εκτελεστικών πράξεων που εκδίδονται σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 2, η Επιτροπή εκδίδει εκτελεστική πράξη για την άρση της προσωρινής αναστολής σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης που αναφέρεται στο άρθρο 11 παράγραφος 2.

Άρθρο 8στ

Κατ' εξουσιοδότηση πράξεις

1. Σε περίπτωση που οι λόγοι που αναφέρονται στο άρθρο 8α εξακολουθούν να υφίστανται, η Επιτροπή εκδίδει, το αργότερο δύο μήνες πριν από τη λήξη της δωδεκάμηνης περιόδου που αναφέρεται στο άρθρο 8ε παράγραφος 1, κατ' εξουσιοδότηση πράξη σύμφωνα με το άρθρο 10 για την τροποποίηση του παραρτήματος ΙΙ με σκοπό την προσωρινή αναστολή της εφαρμογής του εν λόγω παραρτήματος για περίοδο 24 μηνών για όλους τους υπηκόους της οικείας τρίτης χώρας. Η εν λόγω τροποποίηση πραγματοποιείται με την προσθήκη υποσημείωσης, δίπλα στην ονομασία της εν λόγω τρίτης χώρας, στην οποία αναφέρεται ότι η απαλλαγή από την υποχρέωση θεώρησης αναστέλλεται έναντι της τρίτης χώρας και προσδιορίζεται η περίοδος της εν λόγω αναστολής. Η κατ' εξουσιοδότηση πράξη αρχίζει να εφαρμόζεται από την ημερομηνία λήξης της ισχύος της εκτελεστικής πράξης που αναφέρεται στο άρθρο 8ε παράγραφος 1.

2. Με την επιφύλαξη της εφαρμογής του άρθρου 6, κατά την περίοδο της αναστολής, οι υπήκοοι της οικείας τρίτης χώρας υποχρεούνται να διαθέτουν θεώρηση κατά τη διέλευση των εξωτερικών συνόρων των κρατών μελών.

3. Το κράτος μέλος που, σύμφωνα με το άρθρο 6, προβλέπει νέες απαλλαγές από την υποχρέωση θεώρησης για μια κατηγορία υπηκόων της τρίτης χώρας την οποία αφορά η πράξη που αναστέλλει την απαλλαγή από την υποχρέωση θεώρησης, κοινοποιεί τα εν λόγω μέτρα σύμφωνα με το άρθρο 12.

4. Πριν από τη λήξη της περιόδου ισχύος της κατ' εξουσιοδότηση πράξης που εκδίδεται σύμφωνα με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, η Επιτροπή υποβάλλει έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο.

Η έκθεση μπορεί να συνοδεύεται από νομοθετική πρόταση τροποποίησης του παρόντος κανονισμού προκειμένου να μεταφερθεί από το παράρτημα ΙΙ στο παράρτημα Ι η μνεία της οικείας τρίτης χώρας. Στην περίπτωση αυτή, η Επιτροπή εκδίδει περαιτέρω κατ' εξουσιοδότηση πράξη σύμφωνα με το άρθρο 10, για την τροποποίηση του παραρτήματος ΙΙ με σκοπό την παράταση της περιόδου αναστολής της απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης από το τέλος της περιόδου ισχύος της κατ' εξουσιοδότηση πράξης που εκδίδεται σύμφωνα με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου έως την έναρξη ισχύος της τροποποίησης που μεταφέρει την οικεία τρίτη χώρα στο παράρτημα Ι. Η υποσημείωση τροποποιείται αναλόγως.

5. Όταν οι περιστάσεις που οδήγησαν στην προσωρινή αναστολή της απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης επανορθωθούν πριν από τη λήξη της περιόδου ισχύος των κατ' εξουσιοδότηση πράξεων που εκδίδονται σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 4 του παρόντος άρθρου, η Επιτροπή εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξη σύμφωνα με το άρθρο 10 για την τροποποίηση του παραρτήματος ΙΙ με σκοπό την άρση της προσωρινής αναστολής.»·

4) το άρθρο 10 τροποποιείται ως εξής:

α) στην παράγραφο 3, οι λέξεις «άρθρο 8 παράγραφος 6 στοιχείο β)» αντικαθίστανται από τις λέξεις «άρθρο 8στ»·

β) στην παράγραφο 4, οι λέξεις «άρθρο 8 παράγραφος 6 στοιχείο β)» αντικαθίστανται από τις λέξεις «άρθρο 8στ»·

γ) στην παράγραφο 8, οι λέξεις «του άρθρου 8 παράγραφος 6 στοιχείο β)» αντικαθίστανται από τις λέξεις «του άρθρου 8στ»·

5) στο άρθρο 11 προστίθεται η ακόλουθη παράγραφος 4:

«4. Όταν γίνεται παραπομπή στην παρούσα παράγραφο, εφαρμόζεται το άρθρο 8 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011, σε συνδυασμό με το άρθρο 5 του ιδίου κανονισμού.»

Άρθρο 2

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα στα κράτη μέλη σύμφωνα με τις Συνθήκες.

Βρυξέλλες,

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο	*Για το Συμβούλιο*
Η Πρόεδρος	*Ο Πρόεδρος*